

NEDER
LANDSE
SPORT
RAAD

Jaarverslag 2023

Nederlandse Sportraad

Voorwoord

// Het jaar 2023 was een jaar van veranderingen voor de Nederlandse Sportraad (NLsportraad). Het meest in het oog springend is natuurlijk dat 2023 het laatste jaar was van voorzitter van het eerste uur Michael van Praag. Sinds 2016 heeft hij zich met ziel en zaligheid ingezet voor een onafhankelijk adviescollege. Toen nog een noviteit in de sportwereld, adviserend over sportevenementen, maar inmiddels sinds 2023 in de wet verankerd als adviesraad die zich bezig houdt met sport, bewegen en daaraan gerelateerde maatschappelijke vraagstukken. Uiteraard was dit niet gelukt zonder de vruchtbare wisselwerking met vicevoorzitter Leanne van den Hoek. Ook zij nam eind 2023 afscheid tijdens het symposium *Bewegen in de Haagse werkelijkheid*. We zijn Michael en Leanne veel dank verschuldigd.

Uiteraard is de raad in 2023 op zoek gegaan naar een nieuwe voorzitter. Inmiddels is bekend dat Tom van 't Hek per 1 augustus 2024 start als voorzitter van de raad. Daarnaast heeft in het najaar adviesbureau Andersson Elffers Felix een externe evaluatie uitgevoerd. Met deze ontwikkelingen zou gedacht kunnen worden dat 2023 een overgangsjaar was voor de NLsportraad, maar niets is minder waar.

In het voorjaar bracht de raad een omvangrijk advies uit over het ontwikkelen van een goed pedagogisch klimaat in de sport, *Kinderen centraal*. Een gezonde sport begint immers bij het op orde hebben van de basis: een positieve sportbeleving voor kinderen. De raad heeft ook hard gewerkt aan het eerste grote 'beweegadvies', werktitel *Bewegen tijdens de levensloop*. Het advies is tussen februari en december tot stand gekomen en markeert het eerste advies dat sinds de verbreding van de wettelijke taak over bewegen gaat. Daarnaast is hard gewerkt aan een advies over een toekomstbestendige organisatie en financiering van topsport. Beide adviezen hebben meerdere analyses opgeleverd.

Ook heeft de raad twee briefadviezen toegestuurd aan het kabinet. Een over topsport en veiligheid en een over de rol van zorgverzekeraars bij het stimuleren van bewegen en sport. Met de brieven legt de raad accenten binnen lopende politieke discussies, waar de politiek, zowel het kabinet als beide Kamers hun voordeel mee kunnen doen.

Daarmee kijkt de NLsportraad terug op een mooi en intensief jaar. Tegelijk kunnen we niet wachten om ook in 2024 weer te werken aan nieuwe strategische en operationele adviezen!

Marjolein Bolhuis-Eijsvogel

Raadslid en tijdelijk voorzitter Nederlandse Sportraad

Inhoud

Voorwoord	3
1. De Nederlandse Sportraad	5
1.1 Algemeen	5
1.2 Samenstelling NLsportraad	6
1.2.1 Werving nieuwe voorzitter	6
1.2.2 Samenstelling NLsportraad 2023	7
1.3 Commissies NLsportraad	8
1.3.1 Commissie pedagogisch klimaat in de sport	8
1.3.2 Commissie organisatie en financiering topsport	8
1.3.3 Commissie bewegen tijdens de levensloop	9
1.3.4 Commissie van zorg naar beweging	10
1.4 Secretariaat NLsportraad	10
1.5 Werkwijze en instelling NLsportraad	11
2. Werkprogramma	13
2.1 Visie	13
2.2 Programmalijnen	14
3. Advisering	17
3.1 Pedagogisch klimaat in de sport	17
3.2 Bewegen tijdens de levensloop	18
3.3 Organisatie en financiering van de topsport	19
3.3.1 Topsport en media	19
3.3.2 Stap 1: Kwantitatieve analyse KPMG	20
3.3.3 Stap 2: Kwalitatieve analyse	21
3.4 Veiligheid en topsport	22
3.5 De rol van zorgverzekeraars	22
3.6 Overige (advies)trajecten	23
3.6.1 Bewegen in ziekenhuizen	23
3.7 Overige producten	23
3.7.1 Symposium Bewegen in de Haagse werkelijkheid	23
3.7.2 Overige producten	24
4. Communicatie	25
4.1 Communicatiestrategie	25
4.2 Werkbezoeken en bijeenkomsten	25
4.3 Website	27
4.4 Nieuwsbrieven	27
4.5 Sociale media	27
4.6 Fotografie	28
4.7 In de media	29
5. Financiën	29

1. De Nederlandse Sportraad

1.1 Algemeen

Sinds 1 januari 2023 functioneert de Nederlandse Sportraad (NLsportraad) als permanent adviescollege. De opdracht van de NLsportraad staat beschreven in de Wet op de Nederlandse Sportraad¹ die is opgesteld onder de Kaderwet Adviescolleges². De twee wetten samen vormen de basis voor taak van de raad om te adviseren over sport, bewegen en daaraan gerelateerde maatschappelijke vraagstukken.

Begin 2023 verhuisde (het secretariaat van) de NLsportraad van het kantoorpand waarin het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) zit naar een kantoorpand aan de Bezuidenhoutseweg 30, waarin verschillende adviesraden en planbureaus gehuisvest zijn. Deze huisvesting past bij de onafhankelijke positie van de raad.

Met het ministerie van VWS hebben we eind 2022 gekeken naar de samenstelling van de raad, de zittingsduur van raadsleden en het ritme van aftreden. Sinds 2023 is een aftreedrooster van kracht. Dat betekende dat 2023 het laatste jaar was voor Michael van Praag en Leanne van den Hoek, respectievelijk voorzitter en vicevoorzitter (zie ook paragraaf 1.2.2 *Samenstelling NLsportraad 2023*). Parallel aan het aftreden is de raad gestart met de werving van een nieuwe voorzitter.

In 2023 liet de NLsportraad een externe evaluatie uitvoeren op zijn functioneren door Andersson Ellfers Felix (AEF). Dit is, conform de Kaderwet Adviescolleges, vier jaar na uitvoering van de vorige evaluatie (2016–2019). De raad heeft ervoor gekozen om het ritme van vier jaar vanaf de eerste evaluatie aan te houden en niet opnieuw te tellen vanaf de wettelijke verankering. De raad vindt het van belang om tijdig en in vaste regelmaat te reflecteren op het functioneren. De externe evaluatie is in het laatste kwartaal van 2023 gestart. Oplevering van het rapport is begin 2024.

In 2021 is de NLsportraad gestart met de uitvoering van het meerjarige werkprogramma 2021–2024 *Sport in het systeem*.³ Hoofdstuk 3 van dit jaarverslag bevat een beschrijving van de uitgevoerde adviezen en andere producten in 2023, al dan niet behorende bij het werkprogramma.

¹ wetten.overheid.nl/BWBR0047303/2023-01-01/0/

² wetten.overheid.nl/BWBR0008159/2022-07-01

³ [Werkprogramma 2021–2024: Sport in het systeem | Nieuwsbericht | Nederlandse Sportraad \(nederlandse-sportraad.nl\)](#)

1.2 Samenstelling NLsportraad

De NLsportraad is in 2023 gestart met het aftreedrooster van raadsleden dat het ministerie van VWS en de NLsportraad zijn overeengekomen. In het rooster is vastgelegd dat raadsleden maximaal twee termijnen van vier jaar verbonden zijn aan de NLsportraad. De NLsportraad heeft maximaal tien leden. Na acht jaar was 2023 het laatste jaar raadslidmaatschap voor Michael van Praag en Leanne van den Hoek. Wij hebben afscheid van hen genomen op 13 december 2023 tijdens het symposium *Bewegen in de Haagse werkelijkheid*.

Aftreedrooster		
Raadslid	aantreden	aftreden
Michael van Praag	1 april 2016	1 januari 2024
Leanne van den Hoek	1 april 2016	1 januari 2024
Farid Gamei	1 februari 2021	Verlengen/aftreden 1 januari 2025
Meryem Kilic-Karaaslan	1 april 2021	Verlengen/aftreden 1 januari 2025
Elke Snijder	1 mei 2021	Verlengen/aftreden 1 januari 2025
Erik Scherder	1 januari 2018	1 januari 2026
Marjolein Bolhuis-Eijsvogel	6 juni 2019	1 januari 2026
Jiske Griffioen	6 juni 2019	1 januari 2027
Bernard Wientjes	19 juli 2019	1 januari 2027
Paul Depla	1 januari 2023	Verlengen/aftreden 1 januari 2027

1.2.1 Werving nieuwe voorzitter

In afstemming met de minister voor Langdurige Zorg en Sport (LZS) heeft de NLsportraad een profiel opgesteld voor een nieuw te werven voorzitter. Voor de zomer van 2023 is de raad gestart met de werving. Daarvoor is een selectiecommissie samengesteld waarin raadsleden en topambtenaren van VWS (namens de minister) zitten. Voor de werving is ook een searchbureau ingezet, Chasse Executive Search. Uit het selectieproces is eind 2023 een kandidaat voorgedragen aan de minister.

1.2.2 Samenstelling NLsportraad 2023

De samenstelling van de raad in 2023:

7

Fotograaf: Henriëtte Guest

-
- **Michael van Praag (voorzitter)** – internationaal sportbestuurder
-
- **Leanne van den Hoek (vicevoorzitter)** – brigade-generaal buiten dienst
-
- **Marjolein Bolhuis-Eijsvogel BA OLY** – manager Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG), olympiër
-
- **Farid Gamei BSMB** – directeur Vechtsportautoriteit
-
- **Jiske Griffioen** – topsportster rolstoeltennis, paralympiër
-
- **Meryem Kilic-Karaaslan MMC** – partner Twijnstra Gudde
-
- **Prof. dr. Erik Scherder** – hoogleraar Klinische neuropsychologie VU Amsterdam
-
- **Drs. Elke Snijder** – CFO Landal GreenParks, ex-topsporter
-
- **Em. Prof. mr. Bernard Wientjes** – diverse advies- en bestuursfuncties, voormalig voorzitter VNO-NCW
-
- **Dr. Paul Depla** – burgemeester Breda

Strategisch raadsadviseur

-
- **Drs. Claudia Bokel OLY** – (strategisch gemeentelijk beleidsadviseur, olympiër, ex-topsporter en ex-IOC-lid) is sinds 2019 strategisch adviseur van de raad.

1.3 Commissies NLsportraad

1.3.1 Commissie pedagogisch klimaat in de sport

Voor verdere verdieping van het advies over het pedagogisch klimaat in de sport heeft de NLsportraad in 2022 de samenstelling van de commissie gewijzigd. Deze commissie in nieuwe samenstelling begeleidde in 2023 de afronding van het advies.⁴ De commissie bestond uit de raadsleden **Farid Gamei** (voorzitter), **Meryem Kilic-Karaaslan** en **Michael van Praag**, aangevuld met experts:

- ■ **Dr. Annelies Knoppers** – emeritus hoogleraar Pedagogiek en diversiteit in sport en lichamelijke opvoeding, departement Bestuurs- en organisatiewetenschappen (USBO), Universiteit van Utrecht
- ■ **Prof. dr. Berna Güroğlu** – hoogleraar Neurowetenschap van sociale relaties, afdeling Ontwikkelings- en onderwijspsychologie, instituut Psychologie, Universiteit Leiden
- ■ **Prof. dr. Michiel Westenberg** - GZ-psycholoog en hoogleraar Ontwikkelingspsychologie, afdeling Ontwikkelings- en onderwijspsychologie, instituut Psychologie, Universiteit Leiden
- ■ **Prof. dr. Ron Scholte** - hoogleraar Orthopedagogiek en opleidingsdirecteur Pedagogische wetenschappen en onderwijswetenschappen, Radboud Universiteit.

1.3.2 Commissie organisatie en financiering topsport

Als vervolg op het advies over de organisatie en financiering van de sport, is een commissie ingesteld die zich richt op de organisatie en financiering van topsport.⁵ Ook in 2023 heeft deze commissie het adviestraject begeleid. Deze commissie bestaat uit de raadsleden **Marjolein Bolhuis-Eijsvogel** (voorzitter), **Elke Snijder**, **Jiske Griffioen** en **Bernard Wientjes** en strategisch adviseur **Claudia Bokel**. Daarnaast bestaat de commissie uit verschillende externe experts. Een aantal van hen nam ook deel aan haar voorganger: de commissie voor het advies over de organisatie en financiering van de sport:

- ■ **Prof. mr. Marjan Olfers** – bijzonder hoogleraar Sport en recht, VU Amsterdam
- ■ **Drs. Bert van Oostveen** – directeur-bestuurder bij Kenniscentrum Sport & Beweging

⁴ [Commissie pedagogisch sportklimaat | Raad | Nederlandse Sportraad \(nederlandse-sportraad.nl\)](#)

⁵ [Organisatie en financiering van topsport | Adviezen | Nederlandse Sportraad \(nederlandse-sportraad.nl\)](#)

-
- **Dr. Hugo van der Poel** – directeur-bestuurder Mulier Instituut
-
- **Prof. dr. Dennis Vink** – hoogleraar Ondernemingsfinanciering en bedrijfseconomie, Nyenrode Business Universiteit
-
- **Prof. dr. Maarten van Bottenburg** – hoogleraar Bestuurs- en organisatiewetenschappen (USBO), Universiteit Utrecht
-
- **Prof. dr. Ruud Koning** – bijzonder hoogleraar Sporteconomie, Rijksuniversiteit Groningen.

1.3.3 Commissie bewegen tijdens de levensloop

De commissie voor de analysefase van het onderzoek naar bewegen in de levensloop was in functie van oktober 2022 tot maart 2023. Ze bestond uit de raadsleden **Leanne van den Hoek** (voorzitter), **Meryem Kilic-Karaaslan**, **Erik Scherder**, strategisch raadsadviseur **Claudia Bokel** en twee experts:

-
- **Dr. Ir. Wanda Wendel-Vos**, afdelingshoofd Levensloop, Leefstijl en Gezondheid, RIVM
-
- **Kirsten de Klein MSc**, mt-lid Kenniscentrum Sport & Bewegen, met de focus op vitaliteit en de rol van sport en bewegen in fysiek en mentaal gezond worden en blijven.

Vervolgens is een nieuwe commissie opgestart voor de adviesfase. Naast **Leanne van den Hoek** (voorzitter), **Erik Scherder**, **Farid Gamei** en **Claudia Bokel** zijn voor deze commissie de volgende experts aangesteld:

-
- **Drs. Hans Derks**, programmamanager Drenthe beweegt bij SportDrenthe
-
- **John Dierx PHD MPH**, lector Gelijke kansen op gezonde keuzes Avans Hogeschool
-
- **Dr. Ir. Lia Karsten**, stadsgeograaf en associate professor bij de Universiteit van Amsterdam
-
- **Prof. dr. Derk Loorbach**, hoogleraar sociaal-economische transitie Erasmus Universiteit
-
- **Yourai Mol Bphil**, junior raadslid Raad voor de Leefomgeving en infrastructuur
-
- **Peter Wilms MSc**, raadslid Raad voor het Openbaar Bestuur

1.3.4 Commissie van zorg naar beweging

Voor het adviestraject *Van zorg naar beweging* zaten namens de raad Bernard Wientjes, Elke Snijder en Paul Depla in de commissie. De raadsleden hebben op basis van de analyse besloten om geen commissie samen te stellen met externe experts, maar om een briefadvies te maken op basis van beschikbare informatie.⁶

1.4 Secretariaat NLsportraad

De NLsportraad wordt ondersteund door een secretariaat dat de raad helpt om verkenningen te doen, analyses te maken, adviezen te schrijven en hierover te communiceren.⁷ Het secretariaat zorgt voor een goede aansluiting op de laatste stand van de wetenschap en op de kennis en ervaring in de praktijk. Het is bovendien penvoerder voor de raad, organisator van vergaderingen en bijeenkomsten en loket voor vragen van derden. Ook onderhoudt het secretariaat contacten met departementen, politiek, kennisinstellingen en diverse organisaties in de praktijk.

In 2023 stond het secretariaat onder leiding van secretaris-directeur **Lennart Langbroek MSc**. Het secretariaat bestond uit adviseurs **Tessa van der Velden LL.M**, **drs. Annet Tiessen-Raaphorst**, **Jeanine Graaff BA**, **drs. Raymond van Mourik** (vanaf 15 oktober) en **Dr. Koen Breedveld** (tot 31 december), medewerker advisering **Borus van der Sar BA**, projectleiders/adviseurs **drs. Wendy van Merrebach** en **Freek Hermens MSc** (interne inhuur via VWS Flex), trainee **Guido van Reeken MSc** (half jaar, interne inhuur via VWS Flex), managementondersteuners **Ilona de Priëlle** en **Cindy Wiltenburg**, adviseur bedrijfsvoering **Nathalie Meeuwisse MSc**, woordvoerder **drs. Margriet Bokhorst** (inhuur) en redacteur **drs. Marike Kerbert** (inhuur).

⁶ [Van zorg naar beweging: de rol van zorgverzekeraars bij het stimuleren van bewegen en sport | Adviezen | Nederlandse Sportraad \(nederlandse-sportraad.nl\)](#)

⁷ [Secretariaat | Nederlandse Sportraad \(nederlandse-sportraad.nl\)](#)

Het secretariaat samen met voorzitter Michael van Praag

In 2023 heeft het secretariaat op een teamdag de kernwaarden bepaald:

-
- Verbindend
-
- Eigenwijs
-
- Resultaatgericht
-
- Flexibel.

1.5 Werkwijze en instelling NLsportraad

Evidence en practice based

De adviezen van de NLsportraad zijn steeds gebaseerd op een uitgebreide verkenning en grondige analyse. De NLsportraad gaat uit van de laatste stand van de wetenschap. De raad werkt samen met kennisinstellingen en schakelt experts en advies- en onderzoeksbureaus in om analyses te maken en adviezen te onderbouwen.

De NLsportraad schrijft adviezen die bruikbaar zijn voor zowel beleid als praktijk. Daarom gaat de raad voor de totstandkoming van adviezen langs verschillende wegen op zoek naar interactie met het veld. De raad wil bovendien partijen met elkaar in contact brengen in lerende netwerken door gesprekken te voeren en bijeenkomsten te organiseren. Voor de adviestrajecten heeft de NLsportraad in 2023 diverse bijeenkomsten georganiseerd. Aan het einde van het jaar heeft het NLsportraad een symposium georganiseerd: *Bewegen in de Haagse Werkelijkheid*. Daar was een mix van partijen aanwezig. Dit was ook de insteek van het symposium, om een brug te slaan tussen de politiek-bestuurlijke wereld van ministeries en adviesraden en de praktijkwereld van sport- en beweegaanbieders.

In 2023 heeft Michael van Praag, toen nog voorzitter van de NLsportraad, gesprekken gehouden met gemeenten en sportorganisaties. Dit was een vervolg op de gespreksronde met gedeputeerden van provincies met sport in de portefeuille en sg's van ministeries om de raakvlakken tussen de NLsportraad en deze partijen te verkennen. Gemeenten en sportorganisaties vormen een belangrijk deel van het sportlandschap en hebben direct te maken met de (gevolgen van de) adviezen van de NLsportraad. Daarom is het goed met deze partijen in contact te staan. Zo blijven wij op de hoogte van hun behoeften en de actuele ontwikkelingen waarmee zij te maken hebben. Informatie uit de gesprekken gebruikt de NLsportraad als kennis om adviezen op te baseren.

Reglement van orde

In het reglement van orde heeft de NLsportraad de voorschriften uit de Kaderwet adviescolleges overgenomen en een aantal nadere regels gesteld. Deze regels gaan bijvoorbeeld over de vergaderfrequentie, over de taken en bevoegdheden van de voorzitter en de secretaris-directeur en over de samenstelling en werkwijze van commissies. De raad handelde volgens het Reglement van orde 2018. Met de inwerkingtreding van de Wet op de Nederlandse Sportraad per 1 januari 2023, heeft de raad ook het reglement van orde herzien en geactualiseerd.⁸

Gedragscode en belangenverklaring

Om de onafhankelijkheid en betrouwbaarheid van de NLsportraad te bewaken, hebben de leden bij de aanstelling een gedragscode onderschreven en een belangenverklaring getekend. Dit geldt ook voor aan de raad verbonden adviseurs (commissieleden). Met de gedragscode wil de raad (de schijn van) belangenverstremgeling voorkomen en wil hij stimuleren dat betrokkenen zorgvuldig omgaan met informatie en integer handelen. De belangenverklaringen van de raadsleden worden jaarlijks geactualiseerd en besproken in de raadsvergadering. Ze vormen de basis voor het profiel van de raadsleden en adviseurs op de website van de NLsportraad. De raad handelde volgens de Gedragscode 2018. Met de inwerkingtreding van de Wet op de Nederlandse Sportraad per 1 januari 2023, is de gedragscode herzien en geactualiseerd.⁹

Vergoedingenbesluit

Met ingang van de Wet op de Nederlandse Sportraad is het vergoedingenbesluit opnieuw in werking getreden.¹⁰ Op grond hiervan krijgen raadsleden een vaste vergoeding per maand en krijgen adviseurs per vergadering of bijeenkomst waaraan zij deelnemen voor een adviestraject een vacatievergoeding voor hun inzet. De vacatieregeling is in lijn met de Wet vergoedingen adviescolleges en commissies.

Alle raadsleden van de NLsportraad hebben in 2023 een vaste maandelijkse vergoeding ontvangen voor 0,1 fte; de voorzitter ontving een vergoeding voor 0,2 fte.

⁸ [Reglement van orde van de Nederlandse Sportraad 2023 | Besluit | Nederlandse Sportraad \(nederlandse-sportraad.nl\)](#)

⁹ [Gedragscode NLsportraad 2023 | Besluit | Nederlandse Sportraad \(nederlandse-sportraad.nl\)](#)

¹⁰ [Vergoedingenbesluit Nederlandse Sportraad november 2022 | Besluit | Nederlandse Sportraad \(nederlandse-sportraad.nl\)](#)

2. Werkprogramma

2.1 Visie

Na het besluit van de regering om het bestaan van de NLsportraad te verlengen, heeft de raad een nieuw meerjarig werkprogramma opgesteld, *Werkprogramma 2021-2024: Sport in het systeem*.¹¹ Dit is de opvolger van *Werkprogramma 2018-2020: Stip op de Horizon*.¹² De NLsportraad werkt met meerjarige werkprogramma's om een langetermijnvisie te kunnen uitwerken. Uit het meerjarige werkprogramma worden jaarlijkse werkprogramma's afgeleid. In het jaarlijkse werkprogramma kondigt de NLsportraad de adviezen aan, passend bij de meerjarige visie en thema's. De concrete activiteiten worden per jaar bepaald; het kabinet stuurt het werkprogramma voor het komende jaar op Prinsjesdag aan het parlement.

In de visie en thema's staat de maatschappelijke betekenis van sport centraal. De NLsportraad wil met de adviezen topsport, breedtesport en bewegen systematisch mogelijk maken en de betekenis van sport voor de samenleving vergroten. De adviezen zijn gebaseerd op een integrale visie en een intersectorale aanpak. Dat maakt interdepartementale samenwerking nodig. Deze interdepartementale samenwerking neemt de raad mee in alle adviezen. Daarnaast adviseert de raad over versterking van de sportbranche, zodat de branche de waarde van sport kan vergroten.

Met ingang van de Wet op de Nederlandse Sportraad per 1 januari 2023, heeft de raad een bredere opdracht dan sport en topsport. Bewegen maakt nu een wezenlijk onderdeel uit van de adviesopdracht van de NLsportraad:

*"De Raad heeft tot taak de regering en beide kamers der Staten-Generaal te adviseren over beleid ten aanzien van sport en bewegen, en maatschappelijke vraagstukken in relatie tot sport en bewegen."*¹³

¹¹[Werkprogramma 2021-2024 | Werkprogramma's en jaarverslagen | Nederlandse Sportraad \(nederlandse-sportraad.nl\)](#)

¹²[Stip op de horizon, werkprogramma 2018 - 2020 | Jaarplan | Nederlandse Sportraad \(nederlandse-sportraad.nl\)](#)

¹³[Wet op de Nederlandse Sportraad](#)

2.2 Programmalijnen

Het meerjarig werkprogramma is vastgesteld langs vier thema's, de programmalijnen. Hieronder volgt per programmalijn welke adviezen en producten in 2023 zijn uitgebracht of zijn gestart. In het volgende hoofdstuk staat een beschrijving per adviestraject.

1. Sport en gezondheid

Advisering op het gebied van sport en gezondheid heeft voor de NLsportraad prioriteit. Sport en bewegen hebben een bewezen positief effect op de fysieke, mentale en sociale ontwikkeling en gezondheid van kinderen, volwassenen en ouderen. De coronapandemie heeft dit onderwerp extra urgent gemaakt.

Uitgebrachte adviezen en producten in 2023

- Startnotitie *Bewegen tijdens de levensloop*¹⁴
- Analyse *Bewegen tijdens de levensloop*¹⁵
- Meerdere werkbezoeken voor het adviestraject *Bewegen tijdens de levensloop*
- Column Erik Scherder: *Fitte kinderen zijn beter in rekenen en taal*¹⁶
- Twopager *Het belang van sporten en bewegen voor een gezond Nederland* (in aanloop naar de verkiezingen 2023)¹⁷
- Interview: vijf vragen aan raadslid Paul Depla¹⁸
- Briefadvies zorgverzekeraars: *Van zorg naar beweging?*

Lopende adviezen in 2023

- Advies *Bewegen tijdens de levensloop/Nederland sta op!*
- Advies *Bewegen door ouderen 65+*
- Opstart advies *Hersenletsel door sport* met Gezondheidsraad

¹⁴ www.nederlandse-sportraad.nl/adviezen/documenten/publicaties/2023/06/05/startnotitie-bewegen-tijdens-de-levensloop

¹⁵ www.nederlandse-sportraad.nl/adviezen/documenten/publicaties/2023/06/21/analyse-bewegen-tijdens-de-levensloop

¹⁶ <https://www.nederlandse-sportraad.nl/actueel/nieuws/2023/06/24/column-erik-scherder>

¹⁷ www.nederlandse-sportraad.nl/documenten/publicaties/2023/09/06/aandachtspunten-sport-en-bewegen-verkiezingen-2023-nl-sportraad

¹⁸ www.nederlandse-sportraad.nl/actueel/nieuws/2023/03/06/vijf-vragen-aan-raadslid-paul-depla

*Foto raadsleden en secretaris Nederlandse Sportraad
(Erik Scherder ontbreekt)*

Fotograaf: Martijn Beekman

2. Sport en sociale waarden

Als sport voor iedereen is, dan is het ook belangrijk dat iedereen zich thuis voelt in de sport: jong en oud, man en vrouw, arm en rijk, hoog- en laagopgeleid – zonder onderscheid naar afkomst, etniciteit, religie, cultuur of seksuele voorkeur. Een positieve sportcultuur, waarbij plezier en presteren hand in hand gaan, is volgens de NLsportraad bovendien een van de randvoorwaarden voor de verdere groei en ontwikkeling van de sportbranche.

Uitgebrachte adviezen en producten in 2023

- *Kinderen centraal – advies over het pedagogisch klimaat in de sport*
- *Column Claudia Bokel – Hoe krijgen we sport gelijkjer?*

Lopende adviezen in 2023

Binnen dit thema van het werkprogramma liepen in 2023 geen adviezen.

3. Topsport en samenleving

Topsport heeft grote waarde voor de maatschappij. Topsport volgen verbindt mensen, bezorgt ze positieve gevoelens en maakt ze trots. De prestaties van olympische en paralympische topsporters zetten Nederland op de kaart, topsport wordt ingezet in het internationale verkeer en bij handel met het buitenland. Sportevenementen hebben regionale economische en maatschappelijke impact en topsport kan worden gebruikt als ‘hefboom’ voor andere beleidsterreinen. Tegelijkertijd is sportbeleving via evenementen, media, sponsoring en (online) loterijen ook een miljoenenbusiness geworden.

Met name media spelen een grote rol bij de ontwikkeling van topsport, door wel of geen podium te bieden aan sporters en evenementen. De snelle veranderingen in het medialandschap en de verhouding tussen het mediabeleid en topsportbeleid van de rijksoverheid zijn daarbij een punt van aandacht.

Uitgebrachte adviezen en producten in 2023

-
- Analyse *Topsport en media*

  - KPMG-rapport - *Foto organisatie en financiering topsport* (inclusief explainer)

  - Kwalitatieve analyse *Organisatie en financiering topsport* (inclusief explainer)

  - Briefadvies over veiligheid en topsport

Lopende adviezen in 2023

-
- Organisatie en financiering van topsport

4. Versterking sportbranche

Voor een sterke sportbranche zijn randvoorwaarden nodig. In *De opstelling op het speelveld* (2020) adviseerde de NLsportraad aan de voorwaarden te voldoen die nodig zijn voor een toekomstbestendige sportbranche. De NLsportraad zal verschillende randvoorwaarden onder de loep nemen, samen met stakeholders bepalen welke cruciaal zijn en hierover adviseren.

Uitgebrachte adviezen en producten in 2023

De raad heeft binnen dit thema van het werkprogramma geen adviezen of producten uitgebracht in 2023.

Lopende adviezen in 2023

Binnen dit thema van het werkprogramma liepen in 2023 geen adviezen.

3. Advisering

3.1 Pedagogisch klimaat in de sport

De NLsportraad signaleerde bij het schrijven van het meerjarig werkprogramma 2021-2024 *Sport in het systeem* dat een pedagogisch sportklimaat nog lang niet overal in de Nederlandse sport vanzelfsprekend is. Met behulp van een commissie bestaande uit raadsleden en externe adviseurs is de raad aan de slag gegaan met een ongevraagd advies over (verbetering van) het pedagogisch klimaat in de sport.

Aan het advies liggen een analyse en intersectorale vergelijking ten grondslag. De analyse en intersectorale studie zijn gebaseerd op deskresearch, interviews, online en live stakeholderbijeenkomsten met open uitnodiging, jongerenbijeenkomsten, werkbezoek en expert- en stakeholderbijeenkomsten met gerichte uitnodiging.¹⁹ Op 29 maart 2023 heeft de NLsportraad het advies *Kinderen centraal: advies over het pedagogisch klimaat in de sport* gepubliceerd en aan de minister voor LZS aangeboden.²⁰ Op verzoek van verschillende stakeholders en geïnteresseerden heeft de raad het advies toegelicht tijdens een presentatie.

De NLsportraad adviseert aan de minister met als doel dat kinderen in de hele sportbranche begeleiding krijgen vanuit de drie basisbehoeften voor hun ontwikkeling: autonomie, verbondenheid en competentie. Dat zal ertoe leiden dat de positieve sportbeleving overheerst. Kinderen kunnen dan namelijk op hun eigen niveau hun kwaliteiten en competenties vergroten en krijgen daarbij gelijke kansen. Prestaties zijn geen doel op zich, maar een gevolg van de ontwikkeling van ieder kind. Dit is geen vrijblijvende keuze: de NLsportraad vindt dat ieder kind recht heeft op pedagogisch verantwoorde begeleiding in de sport. Of begeleiders van jeugdsporters betaald worden of als vrijwilliger actief zijn, en of kinderen sporten in verenigingsverband, bij een commerciële sportaanbieder of in de openbare ruimte, voor het pedagogisch sportklimaat mag dat geen verschil maken. Ook mogen de opvattingen over het belang van een pedagogisch sportklimaat niet afhangen van het niveau van sportbeoefening.

De NLsportraad adviseert de minister om de regie te nemen op dit onderwerp en een definitie vast te stellen zodat de gehele sportbranche hetzelfde doel nastreeft. Daarna kan de minister op grond van de vastgestelde definitie minimale kwaliteitseisen stellen en opleidingen en professionalisering faciliteren.

¹⁹ O.a. [Bijeenkomst adviestraject pedagogisch klimaat in de sport | Nieuwsbericht | Nederlandse Sportraad \(nederlandse-sportraad.nl\)](#) en [Jongeren vinden goede sfeer belangrijk voor plezier in sport | Nieuwsbericht | Nederlandse Sportraad \(nederlandse-sportraad.nl\)](#)

²⁰ [Kinderen centraal: advies over het pedagogisch klimaat in de sport | Adviezen | Nederlandse Sportraad \(nederlandse-sportraad.nl\)](#)

3.2 Bewegen tijdens de levensloop

Op eigen initiatief heeft de raad in 2022 het adviestraject over bewegen tijdens de levensloop opgestart, zoals aangekondigd in het meerjarig werkprogramma 2021-2024 *Sport in het systeem*. De raad is begonnen met een analyse van de stand van zaken rondom bewegen. In de publicatie van juni 2023 schetst de raad een beeld van de bewegingsarmoede in Nederland. De raad constateert dat de helft van de Nederlanders niet voldoet aan de beweegrichtlijnen en dat Nederlanders gemiddeld 9 uur per dag zitten. Het beleid van de rijksoverheid om meer Nederlanders in beweging te krijgen, is de afgelopen decennia vooral gericht op het vrijetijdsdomein en dan specifiek sportdeelname.

In het daaropvolgende adviestraject is een nieuwe commissie samengesteld met een variatie aan praktijkkennis, wetenschappelijke kennis en kennis over transitieprocessen. De raad is namelijk van mening dat het bestrijden van bewegingsarmoede niet zonder een maatschappelijke transitie kan. In het advies focust de raad op de rol van de rijksoverheid bij de transitie. De raad beveelt aan dat het kabinet de regie neemt voor een langetermijnstrategie, inclusief structurele financiering. Staatssecretaris Van Ooijen heeft het agenderende advies *Nederland, sta op!* op 31 januari 2024 in Nieuwspoor in ontvangst genomen.

Als verdieping van dit advies is de raad met dezelfde commissie in het najaar van 2023 gestart met het beantwoorden van de adviesaanvraag *Bewegen en sportparticipatie ouderen* van het ministerie van VWS. Deze adviesaanvraag is de uitwerking van de motie van Kamerlid Heerema (VVD).²¹ Op basis van gesprekken met diverse groepen 65-plussers over bewegen en sporten, interviews met stakeholders en een expertbijeenkomst stelt de raad een advies op. De raad is van plan dit in de zomer van 2024 te publiceren.

²¹ [Motie-Heerema](#)

Fotograaf: Jurgen Huiskes

3.3 Organisatie en financiering van de topsport

3.3.1 Topsport en media

De minister voor LZS heeft de NLsportraad op 8 februari 2022 in een adviesaanvraag verzocht een analyse te maken van de ontwikkelingen in de topsport en media en hieruit voortkomende dilemma's.²² Aanvullend heeft de minister gevraagd om toekomstscenario's voor de mogelijke invloed van de media op de maatschappelijke waarde van topsport. De NLsportraad heeft de minister per brief laten weten de gevraagde analyse over topsport en media grotendeels uit te voeren.²³

De NLsportraad wil benadrukken met deze analyse op geen enkele wijze te tornen aan de persvrijheid.

De beantwoording van de adviesaanvraag was belegd bij de Commissie organisatie en financiering topsport. De NLsportraad heeft voor deze analyse naast deskresearch, interviews gehouden met experts en stakeholders en toekomstscenario's uitgewerkt in een bijeenkomst.²⁴

Op 8 maart 2023 heeft de NLsportraad de analyse 'Topsport en media' gepubliceerd en aan de minister voor LZS aangeboden.²⁵

In de analyse concludeert de NLsportraad dat media en topsport elkaar op verschillende manieren beïnvloeden. Ook volgen de ontwikkelingen elkaar steeds sneller op. Zo vertellen topsporters nu hun verhaal via eigen kanalen. Data worden in de topsport gebruikt tijdens uitzendingen voor een betere fanbeleving, maar ook door gokbedrijven. En het aanbod van streamingdiensten neemt enorm toe. Ook ziet de raad dat steeds meer clubs, sportbonden en internationale federaties zelf sportwedstrijden gaan uitzenden. De overheid heeft nauwelijks invloed op deze ontwikkelingen, stelt de raad vast.

Het rapport bevat, op verzoek van de minister, ook een aantal toekomstscenario's. Die laten zien hoe ontwikkelingen in de media de maatschappelijke waarde van topsport kunnen beïnvloeden. Ook heeft de raad op verzoek van de minister voorstellingen van een mogelijke toekomst en mogelijke beleidskeuzes die de overheid kan maken met de evenementenlijst beschreven. De toekomstscenario's en beleidskeuzes zijn geen wetmatigheden of adviezen.

²² [Adviesaanvraag topsport en media | Brief | Nederlandse Sportraad \(nederlandse-sportraad.nl\)](#)

²³ [Brief NLsportraad reactie adviesaanvraag topsport en media | Brief | Nederlandse Sportraad \(nederlandse-sportraad.nl\)](#)

²⁴ [Verslag stakeholderbijeenkomst topsport en media | Nieuwsbericht | Nederlandse Sportraad \(nederlandse-sportraad.nl\)](#)

²⁵ [Publicatie analyse Topsport en media | Nieuwsbericht | Nederlandse Sportraad \(nederlandse-sportraad.nl\)](#)

Aanbieding van de analyse topsport en media aan minister Helder

Fotograaf: Wiebe Kiestra

3.3.2 Stap 1: Kwantitatieve analyse KPMG

De huidige Nederlandse topsportprestaties zijn goed. Toch staan de organisatie en met name de financiering van topsport in Nederland onder permanente druk. Dat constateerde de NLsportraad in het advies *De opstelling op het speelveld*.²⁶ De toekomst van de topsport kan daardoor onzeker zijn. De NLsportraad is daarom in 2022 gestart met een advies over de toekomstbestendigheid van de organisatie en financiering van topsport.²⁷

De commissie verdeelde het adviesproces in drie stappen. De eerste stap, begin 2022, was KPMG een kwantitatieve analyse laten maken van de organisatie en financiering van topsport, zowel publiek als privaat. Daarbij is de commerciële kant van de sportbranche verder onderzocht dan tot dan toe was gedaan. Ook is daarbij een beeld ontstaan van de rol van overheden (rijk, provincies en gemeenten) als partijen die topsport mede mogelijk maken. Deze eerste stap werd op 23 februari 2023 afgerond met de publicatie van het KPMG-rapport *Foto organisatie en financiering topsport*.²⁸ KPMG onderscheidde drie clusters in de topsport op basis van primaire financieringsbron, organisatievorm en belangrijkste competitie: ondersteunde topsport, commerciële topsport en niet-ondersteunde topsport. Per cluster maakte KPMG gedetailleerde overzichten van financieringsstromen en de organisatie. Daarnaast maakte het een overzicht van negen thema's die relevant kunnen zijn voor een toekomstbestendige topsport.

²⁶ [Advies NLsportraad: maak van sport een publieke voorziening | Nieuwsbericht | Nederlandse Sportraad \(nederlandse-sportraad.nl\)](#)

²⁷ [Organisatie en financiering van topsport | Adviezen | Nederlandse Sportraad \(nederlandse-sportraad.nl\)](#)

²⁸ [KPMG-rapport: Foto organisatie en financiering topsport | Rapport | Nederlandse Sportraad \(nederlandse-sportraad.nl\)](#)

3.3.3 Stap 2: Kwalitatieve analyse

In het voorjaar van 2023 startte de NLsportraad met de tweede stap van het adviestraject. De raad ging in gesprek met stakeholders en experts over de rapportage van KPMG. Hiervoor organiseerde de NLsportraad sessies met onder andere atleten, bonden, evenementenorganisatoren en lokale overheden. Daarnaast organiseerde de NLsportraad twee open sessies en een expertsessie. In totaal sprak de NLsportraad met 168 mensen. Tijdens de sessies bleek dat de stakeholders en experts het beeld van topsport uit het KPMG-rapport herkennen. In de Nederlandse topsport is veel om trots op te zijn. Er zijn aansprekende prestaties, er is belangstelling vanuit politiek en publiek en er is een combinatie van middelen om een en ander mee te financieren. Daarnaast gaven de stakeholders en experts hun eigen visie op de organisatie en financiering van de topsport in Nederland. Ze spraken hierbij over zowel de goede als de verbeterpunten. Op basis van de gesprekken heeft de NLsportraad ten slotte negen aandachtspunten benoemd die het duurzaam bedrijven en beleven van topsport in de weg staan. De kwalitatieve analyse werd op 10 oktober 2023 gepubliceerd.²⁹

In het najaar van 2023 is de laatste stap in het adviestraject gestart. Hierin adviseert de raad wat er op de middellange en lange termijn nodig is om duurzaam topsport te bedrijven en beleven en hoe topsport van betekenis kan blijven voor Nederland. Dit advies wordt in het voorjaar van 2024 gepubliceerd en vormt stap 3 in het adviesproces.

²⁹ [Publicatie kwalitatieve analyse organisatie en financiering topsport | Nieuwsbericht | Nederlandse Sportraad \(nederlandse-sportraad.nl\)](#)

Deelnemers aan de open sessie op 30 mei ter voorbereiding van het advies Organisatie en financiering van topsport in Stadion de Galgenwaard in Utrecht

3.4 Veiligheid en topsport

De NLsportraad schreef eind mei een brief over veiligheid en topsport aan de minister van Justitie en Veiligheid en de minister voor Langdurige Zorg en Sport. In deze brief vroeg de raad aandacht voor de beperkte organisatiekracht van betaaldvoetbalorganisaties als het gaat om een goede veiligheidsaanpak. Het politieke debat concentreerde zich op dat moment, na verschillende excessen, vooral op strengere, repressieve maatregelen. De raad constateerde dat er een dieperliggende oorzaak (gebrek aan organisatiekracht) lag achter de beperkte veiligheidsaanpak van betaaldvoetbalorganisaties. Deze problematiek speelt niet alleen bij voetbalorganisaties, maar bij topsportorganisaties in het algemeen. De raad adviseerde om het debat over de aanpak van veiligheid te verbreden en te kijken naar concrete manieren om de organisatiekracht van topsportorganisaties te versterken.

3.5 De rol van zorgverzekeraars

De NLsportraad pleitte in het advies *De opstelling op het speelveld* al voor extra interventies om in 2030 minstens 75 procent van de bevolking voldoende te laten bewegen volgens de beweegrichtlijnen van de Gezondheidsraad.³⁰ Tijdens het schrijven van dit advies discussieerde de raad erover wat zorgverzekeraars kunnen betekenen om meer mensen te stimuleren om te bewegen en sporten. In een brief aan de bewindspersonen van het ministerie van VWS wilde de NLsportraad hier aandacht aan besteden.³¹

De raad deed voor dit advies deskresearch en hield interviews met vele experts en betrokkenen. Het briefadvies is 19 december 2023 aan de bewindspersonen van VWS gestuurd.³² In het advies is de raad ingegaan op de vraag hoe zorgverzekeraars binnen het huidige stelsel kunnen bijdragen aan het doel om meer Nederlanders (meer) te laten bewegen. De NLsportraad heeft daarvoor gekeken wat zorgverzekeraars momenteel al doen, wat ze willen en kunnen doen en waar de knelpunten zitten. De raad wilde met de brief de bewindspersonen van het ministerie van VWS adviseren over de rol die zij daarin kunnen vervullen.

³⁰ Advies NLsportraad: maak van sport een publieke voorziening | Nieuwsbericht | Nederlandse Sportraad (nederlandse-sportraad.nl)

³¹ Van zorg naar beweging: de rol van zorgverzekeraars bij het stimuleren van bewegen en sport | Adviezen | Nederlandse Sportraad (nederlandse-sportraad.nl)

³² NLsportraad: zorgverzekeraars moeten verantwoordelijkheid nemen als het gaat om bewegen | Nieuwsbericht | Nederlandse Sportraad (nederlandse-sportraad.nl)

3.6 Overige (advies)trajecten

3.6.1 Bewegen in ziekenhuizen

De NLsportraad heeft zich in het werkprogramma 2021-2024 *Sport in het systeem* tot doel gesteld sport en bewegen systematisch mogelijk te maken. Dat geldt ook voor sectoren waar bewegen geen primair doel is, zoals bijvoorbeeld in zorginstellingen.

In een ziekenhuis zitten en liggen mensen vooral. Veel zitten en liggen leidt tot grote bewegingsarmoede, met alle gevolgen van dien. Beweging in het ziekenhuis kan gezondheidswinst opleveren en herstel bevorderen. Een ziekenhuis is bovendien bij uitstek een vindplaats voor kwetsbare doelgroepen en ziekenhuisopname een moment voor leefstijlverandering. De NLsportraad verkende daarom de kennis over bewegen voor, tijdens en na behandeling en opnames. Daaronder vallen diverse beweeginterventies en ‘gewoon’ bewegen. De NLsportraad baseerde de verkenning op 49 interviews met professionals, experts, stakeholders, literatuurstudie en praktijkvoorbeelden. De verkenning leidde tot de schets van een aantal oplossingsrichtingen. In de verkenning *Loopt u even mee? – een verkenning van aandacht voor bewegen en sport in Nederlandse ziekenhuizen* heeft de NLsportraad de ontwikkelingen op het gebied van bewegen in ziekenhuizen in beeld gebracht. Ook besteedt de verkenning aandacht aan belemmeringen die zorgprofessionals ervaren om meer bewegen te stimuleren.³³ Deze verkenning diende mede als input voor het briefadvies *Van zorg naar beweging*. Daarnaast heeft de NLsportraad op basis van deze verkenning op 29 juni 2023 een artikel in Medisch Contact gepubliceerd.³⁴

3.7 Overige producten

3.7.1 Symposium *Bewegen in de Haagse werkelijkheid*

Op 13 december 2023 organiseerde de NLsportraad voor de eerste keer een symposium, met de titel *Bewegen in de Haagse werkelijkheid*. Dit symposium markeerde ook het afscheid van voorzitter Michael van Praag en vicevoorzitter Leanne van den Hoek. Zij traden op 31 december 2023 af, hun zittingstermijn was verstreken. Doel van het symposium was om een brug te slaan tussen de politiek-bestuurlijke wereld in Den Haag en die van de sport- en beweegbranche. In de zaal zaten, én bewogen, ongeveer tweehonderd geïnteresseerden van diverse achtergronden. Dankzij bijdragen van demissionair minister Helder, Duco Bauwens, Barbara de Loor, Bas van de Goor, Wanda de Kanter, Erik Scherder, Marjolijn Sonnema en Wim Kuijken was het een inspirerende bijeenkomst. Demissionair minister Helder sprak na het inhoudelijke programma Michael van Praag en Leanne van den Hoek toe. Zij bedankte hen voor acht jaar inzet voor de NLsportraad. De raad is volgens haar gegroeid van een kleine tijdelijke raad die adviseerde over sportevenementen, tot een

³³ [Loopt u even mee? – Een verkenning van aandacht voor bewegen en sport in Nederlandse ziekenhuizen | Nieuwsbericht | Nederlandse Sportraad \(nederlandse-sportraad.nl\)](#)

³⁴ [Breng de ziekenhuispatiënt in beweging | medischcontact](#)

volwassen adviescollege dat advies geeft over sport en bewegen en maatschappelijke vraagstukken. De combinatie tussen Van Praag, die de sportwereld goed kent, en Van den Hoek, die de Haagse wereld goed kent, was daarbij een succesvolle. Na de speech ging dagvoorzitter Inge Diepman met beiden in op mooie momenten uit de afgelopen acht jaar. De werd middag afgesloten met een staande ovatie voor de vertrekkend voorzitter en vicevoorzitter.

Minister Helder bij het symposium Bewegen in de Haagse werkelijkheid (met Leanne van den Hoek en Michael van Praag)

Fotograaf: Martijn Beekman

3.7.2 Overige producten

Naast deelpublicaties en adviezen in verschillende adviestrajecten, heeft de raad een aantal eigenstandige producten gepubliceerd in 2023:

- Column Erik Scherder – *Fitte kinderen zijn beter in rekenen en taal* (24 juni 2023)
- Jaarverslag 2022 (31 maart 2023)³⁵
- Column Claudia Bokel – *Hoe krijgen we sport gelijk?* (8 maart 2023)
- Interview: vijf vragen aan raadslid Paul Depla (6 maart 2023)
- Werkprogramma 2024 (19 september 2023)³⁶

³⁵ www.nederlandse-sportraad.nl/werkprogramma/documenten/jaarverslagen/2023/03/31/jaarverslag-2022

³⁶ www.nederlandse-sportraad.nl/actueel/nieuws/2023/09/19/werkprogramma-2024

4. Communicatie

4.1 Communicatiestrategie

De communicatiestrategie van de NLsportraad bestaat uit vier onderdelen:

- Autoriteit vasthouden en verder uitbouwen;
- Thema's op de agenda zetten;
- Op regelmatige basis publiciteit genereren;
- Zichtbaarheid adviezen vergroten.

De NLsportraad besteedt altijd veel aandacht aan de communicatie over en implementatie van adviezen. De NLsportraad informeert de betrokken departementen en Kamerleden actief en volgt op welke wijze zij de adviezen behandelen. Ook bij andere relevante partijen brengt de NLsportraad de adviezen onder de aandacht. De communicatie is gebaseerd op vier kernwaarden: onafhankelijk, toonaangevend, vernieuwend en transparant.

4.2 Werkbezoeken en bijeenkomsten

In 2023 heeft de NLsportraad een aantal werkbezoeken afgelegd en werksessies georganiseerd:

- Aanwezigheid Michael van Praag bij SportNXT: het sportmarketingcongres in Ahoy Rotterdam op 17 augustus 2023;
- Kennismakingsronde langs verschillende gemeenten en sportorganisaties;
- Werkbezoek Vlaamse Sportraad op 26 september 2023 in Antwerpen;
- Werkbezoek European Para Championships 2023 op 18 augustus 2023 in Ahoy;³⁷
- Dag van het Sportonderzoek 23 november 2023 met als thema Impact van Sport – Move to Make a Difference.

³⁷ www.linkedin.com/feed/update/urn:li:activity:7099829631918198784

In 2023 heeft de NLsportraad voor adviestrajecten zelf de volgende bijeenkomsten georganiseerd:

- werkbezoek Drenthe voor het adviestraject *Bewegen tijdens de levensloop* op 22 september 2023 tijdens het EK wielrennen;
- vier focusgroepen met 53 enthousiaste geïnteresseerden en professionals uit verschillende domeinen en beroepsgroepen voor het adviestraject *Bewegen tijdens de levensloop*.
  - bewegen in en rondom opvang en onderwijs; maandag 26 juni 2023 in Amersfoort;
  - bewegen in de woon- en leefomgeving; dinsdag 27 juni 2023 in Amersfoort;
  - bewegen in en rondom de werkomgeving; maandag 3 juli 2023 in Utrecht;
  - bewegen in en rondom de zorgomgeving; maandag 10 juli 2023 in Utrecht;
- online overleg met Fiona Bull van de WHO voor adviestraject *Bewegen tijdens de levensloop* 28 september 2023;
- twee open sessies op 30 mei en 15 juni 2023 ter voorbereiding van het advies *Organisatie en financiering van topsport* in stadion de Galgenwaard in Utrecht. Diverse geïnteresseerden gingen samen met medewerkers en commissieleden van de NLsportraad in gesprek over het eerder uitgebrachte KPMG-rapport *Foto organisatie en financiering topsport*.

Peter Sprenger samen met voorzitter Michael van Praag bij het SportNXT: sportmarketingcongres in Ahoy Rotterdam 17 augustus 2023

4.3 Website

De website van de NLsportraad is te vinden op www.nederlandse-sportraad.nl.

De website bevat een overzicht van de raadsleden, commissies, adviseurs, adviezen, het werkprogramma, jaarverslagen en nieuwsberichten. In 2023 is de website regelmatig geactualiseerd. De website van de NLsportraad maakt onderdeel uit van de websites gefaciliteerd door de rijksoverheid via het ministerie van Algemene Zaken. De site draait op het Platform Rijksoverheid Online (PRO).

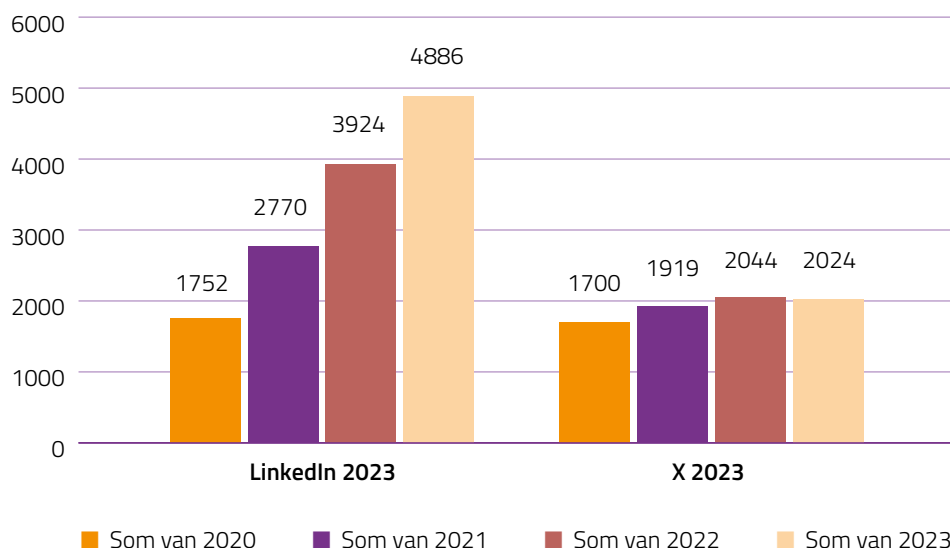
4.4 Nieuwsbrieven

Net als andere adviesraden verstuurt de NLsportraad een digitale nieuwsbrief om geïnteresseerden actief te informeren over nieuwe adviezen en activiteiten. Ook bevat de nieuwsbrief oproepen om deel te nemen aan activiteiten, bijeenkomsten of commissies van de NLsportraad. Iedereen kan zich voor deze nieuwsbrief aanmelden door het invullen van [een formulier](#) op de website. In 2023 zijn vijf reguliere nieuwsbrieven verschenen: in maart, april, juli, oktober en december. In mei is een nieuwsflits verstuurd met de vacature van voorzitter NLsportraad.

4.5 Sociale media

De NLsportraad is actief op sociale media, waaronder X en LinkedIn. Het X-account @NLsportraad dient vooral ter ondersteuning van nieuwsberichten en bij publicatie van nieuwe adviezen. De NLsportraad heeft in 2023 zelf 59 tweets en 27 retweets verstuurd. Het aantal volgers op X is in 2023 gedaald van 2044 in 2022 naar 1700 in 2024. Een mogelijke verklaring hiervoor zou de commotie in het afgelopen jaar kunnen zijn rondom X en Elon Musk. Dit maakte dat diverse mensen en organisaties met X zijn gestopt.

De NLsportraad beschikt sinds 2018 over zowel X (voorheen Twitter) als LinkedIn. Het blijkt, uit onderstaande grafiek, dat het aantal volgers de afgelopen jaren is gestegen. De conclusie is dat LinkedIn het beste groeiende kanaal is.

De LinkedIn-pagina gebruikt de raad voornamelijk om berichten naar buiten te brengen over adviezen, publicaties, webinars en bijeenkomsten. In 2023 heeft de NLsportraad 41 berichten op LinkedIn geplaatst. Het aantal volgers van deze LinkedIn-pagina is gestegen van 3924 in 2022 naar 4886 in 2023. Deze groei was voornamelijk te danken aan het actief blijven promoten van alle NLsportraad-kanalen in de nieuwsbrief, op de website en tijdens presentaties bij diverse bijeenkomsten.

4.6 Fotografie

De NLsportraad laat tijdens bijeenkomsten foto's maken. Dat gebeurde bijvoorbeeld op het symposium *Bewegen in de Haagse werkelijkheid* van 19 december 2023. De raad laat ook foto's maken bij de aanbieding van een advies aan een bewindspersoon. Deze foto's worden gebruikt voor nieuwsberichten op de website, X, LinkedIn en nieuwsbrief van de NLsportraad. Ook maakt de NLsportraad via de raamovereenkomst van de rijksoverheid gebruik van werk van ANP-foto en Hollandse Hoogte.

Werkbezoek van de NLsportraad aan de Vlaamse Sportraad in Antwerpen op 26 september 2023

Werkbezoek Drenthe voor het adviestraject Bewegen tijdens de levensloop tijdens het EK Wielrennen

4.7 In de media

In 2023 waren er in de media diverse publicaties met aandacht voor de NLSportraad en de raadsleden, waaronder:

-
- [Interview met Erik Scherder in tijdschrift Zwembadbranche](#)
-
- [Interview met Erik Scherder, RTL nieuws](#)
-
- [Opening van de beweegroute in Woerden door Farid Gamei](#)

Naar aanleiding van de publicatie van het KPMG-rapport *'Foto organisatie en financiering topsport'* zijn de volgende berichten verschenen:

-
- [NLSportraad zoomt verder in op topsportbranche op weg naar nieuw advies | Sport&Strategie \(sportenstrategie.nl\)](#)
-
- [KPMG-rapport 'Foto organisatie en financiering topsport' gepubliceerd - Sport Knowhow XL](#)

Naar aanleiding van de publicatie van de *analyse topsport en media* zijn de volgende berichten verschenen:

-
- [Kamerbrief over analyse ontwikkelingen topsport en media | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)
-
- [Sportbeleid | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)

Naar aanleiding van de publicatie van het advies *Kinderen Centraal – advies over het pedagogisch klimaat in de sport* zijn een aantal berichten verschenen, hier een kleine impressie:

-
- [Kinderen die sporten: willen ze presteren of gewoon plezier maken? - NRC](#)
-
- [Sportraad: laat kinderen plezier hebben in sporten | RTL Nieuws – Kinderen verdienen een plezierige en veilige sportomgeving - Sport Knowhow XL](#)
-
- [NLSportraad: 'verleg focus van prestatie naar sportplezier bij kinderen' | Sport&Strategie \(sportenstrategie.nl\)](#)

-
- NPO Radio 1 uitzending van Langs de Lijn en omstreken – 20:30 – 21:00 uur
Interview met Farid Gamei over advies 'Kinderen centraal' [Langs de Lijn En Omstreken - 29 maart 2023 - NPO Radio 1 Gemist | NPO Radio 1](#)

-
- [Sectoroverleg sport en sportief bewegen](#)

-
- [Sportsector zet kinderen centraal | KNVB](#)

Naar aanleiding van het briefadvies *veiligheid en topsport* aan minister Helder zijn de volgende berichten verschenen:

-
- [NLsportraad: 'Breder debat nodig over beperkte organisatiekracht BVO's' | Sport&Strategie \(sportenstrategie.nl\)](#)

-
- [NLsportraad: clubs onvoldoende in staat veiligheid te garanderen | RTL Nieuws](#)

-
- [NLsportraad: clubs kunnen veiligheid in stadion niet garanderen | Trouw](#)

-
- [Sportraad: voetbalclubs onvoldoende in staat veiligheid te garanderen | Voetbal | Telegraaf.nl](#)

-
- [Sportraad: Voetbalclubs onvoldoende in staat veiligheid te garanderen | Nederlands voetbal | AD.nl](#)

-
- [Nederlandse Sportraad aandacht voor beperkte organisatiekracht betaald voetbalorganisaties \(nlmagazine.nl\)](#)

-
- NOS Radio 1 interview met Michael van Praag (tussen 1:11:30 en 1:18:32 min)
[Nieuws en Co - 30 mei 2023 - NPO Radio 1 Gemist | NPO Radio 1](#)

Naar aanleiding van de publicatie briefadvies *Van zorg naar beweging: de rol van zorgverzekeraars bij het stimuleren van bewegen en sport* zijn een aantal berichten verschenen, hier een kleine impressie:

-
- [NLsportraad: 'zorgverzekeraars kunnen meer doen om bewegen te stimuleren' | Sport&Strategie \(sportenstrategie.nl\)](#)

-
- [NLsportraad: zorgverzekeraars moeten verantwoordelijkheid nemen als het gaat om bewegen - Sport Knowhow XL](#)

-
- [Zorgverzekeraars moeten meer doen om mensen te laten bewegen, vindt Sportraad: 'Minstens 2 procent van hun omzet' - EenVandaag \(avrotros.nl\)](#)

-
- [Sportraad: verzekeraar moet meer doen om mensen te laten bewegen - Nederlands Dagblad. De kwaliteitskrant van christelijk Nederland](#)
-
- [Sportraad: verzekeraar doet aan windowdressing - Skipr](#)
-
- [Zorgverzekeraars moeten verantwoordelijkheid nemen - Zorg in je regio](#)
-
- [Sportraad: Verantwoordelijkheid nemen als het gaat om bewegen – de Sportbalie](#)

Naar aanleiding van het stoppen van Michael van Praag als voorzitter van de NLsportraad zijn de volgende berichten verschenen:

-
- [Michael van Praag neemt afscheid als voorzitter van de Nederlandse Sportraad - Sport Knowhow XL](#)
-
- ["Als voorzitter van de NLsportraad moet je de tango kunnen dansen" | Sport&Strategie \(sportenstrategie.nl\)](#)

5. Financiën

De begroting van de NLsportraad maakt onderdeel uit van de begroting van het ministerie van VWS. Jaarlijks ontvangt de NLsportraad van het ministerie de kaderbrief, waarin het beschikbare budget staat opgenomen. Aan de hand van de kaderbrief stelt de NLsportraad een jaarplan bedrijfsvoering met begroting op. Hierop volgt de goedkeuringsbrief met het definitieve budget.

In 2023 had de NLsportraad de beschikking over een budget van € 1.180.000,-. Hiervan is € 1.087.582,- besteed. Aan het einde van het jaar bleef € 92.418,- van het budget over (11,1%).

Van het bestede bedrag is € 828.984,- uitgegeven aan eigen personeel, € 62.184,- aan externe inhuur via de overeenkomsten van VWS. Van de personele uitgaven is € 180.916,- uitgegeven aan vergoedingen voor de raad en commissies (exclusief reiskosten).

De materiële kosten bedroegen in 2023 € 196.414,-. Deze kosten betroffen uitbesteding van analyse en onderzoek. Hieronder vielen:

-
- de opdracht aan Ideate voor het adviestraject over bewegen;
-
- de externe evaluatie uitgevoerd door AEF;
-
- werving en selectie voorzitter door bureau Chasse.

Daarnaast is het materieel budget besteed aan diverse externe locaties voor vergaderingen en bijeenkomsten van de adviestrajecten. Door uitvoering van het symposium half december en de jaarafsluiting, zijn de kosten van het symposium ten laste gekomen van het budget 2024.

Realisatie begroting NLsportraad in €	
Kasbudget	1.180.000
Kasrealisatie	1.087.582
Personeel	891.167
Waarvan salaris en lasten secretariaat	710.250
Waarvan vergoedingen raad	142.441
Waarvan vacatiegelden adviseurs/commissieleden (excl. reiskosten)	38.476
Materieel	196.414
Waarvan uitbesteding analyse, onderzoek, werving	91.342
Waarvan overige kosten bijeenkomsten, communicatie	105.072

Dit is een uitgave van de Nederlandse Sportraad

De Nederlandse Sportraad is een onafhankelijk adviesorgaan dat zich richt op het versterken van de betekenis van topsport, breedtesport en bewegen voor de samenleving.

De NLsportraad geeft adviezen over zowel sportspecifieke thema's als de relatie tussen sport en andere beleidsterreinen. Adviezen ontwikkelt de raad op transparante wijze samen met experts en ervaringsdeskundigen.

Adviezen van de NLsportraad zijn vernieuwend, onderbouwd door onderzoek en praktisch uitvoerbaar.

www.nederlandse-sportraad.nl

April 2024 | NLsportraad 2024-03

Foto omslag: ANP foto/Hollandse Hoogte

Vormgeving: Things To Make And Do